

PRIKAZI

VLASINSKI SUSRETI

U organizaciji Zavoda za sociologiju razvoja sela i Jugoslovenskog udruženja za sociologiju sela i poljoprivrede uz podršku Saveznog ministarstva za razvoj, nauku i životnu sredinu, Ministarstva za nauku i tehnologiju Srbije, Saveznog i Republičkog ministarstva za poljoprivredu održavaju se *Vlasinski susreti* čija osnovna ideja je da se sa teorijsko-metodološkog aspekta sagledaju, analiziraju i izdvoje problemi razvoja sela i sva vitalna pitanja vezana za selo, sa posebnim multidisciplinarnim pristupom, te od samog početka na Susretima učestvuju naučni radnici iz zemlje i inostranstva različitih naučnih disciplina: sociolozi, sociolozi sela, istoričari, geografi, demografi, etnolozi, kulturolozi, prostorni planeri, urbanisti, agroekonomisti, ekonomisti, ekolozi, pedagozi, pravnici itd.

Rad na Susretima odvija se u dva dela: Prvi, predstavlja rad u Plenumu, gde se vodi glavna debata vezana za osnovnu temu skupa, i drugi deo, gde se u sekcijama razmatraju posebna - uže specijalizovana problematika. Dobar deo vremena na Susretima posvećen je diskusiji, koja često ima i karakter naknadnih saopštenja. Susreti se završavaju, takodje, radom u Plenumu kada se usvajaju glavne preporuke i zaključci i daju predlozi za temu naredne godine.

Prvi *Vlasinski susreti* održani su 6. do 9. septembra 1995. godine u Vlasotincu na temu "Balkansko selo u promenama i regionalni ruralni razvoj". Osim rada u plenumu, radilo se i u šest posebnih sekcija sa sledećim temama: Globalne promene u balkanskom i jugoslovenskom selu, teorijske koncepcije i strategije ruralnog razvoja; Socio-demografske promene i ruralni regionalni razvoj; Ekonomsko-tehnološke promene i regionalni ruralni razvoj; Kultura, tradicija, obrtazovanje i regionalni ruralni razvoj i Urbanizacija, prostor, prirodni resursi, ekologija i regionalni ruralni razvoj. Na skupu je učestvovalo 130 naučnih radnika iz zemlje i 12 iz inostranstva (Rusija, Grčka, Bugarska, Francuska, Makedonija).

Drugi *Vlasinski susreti* održani su od 28. avgusta do 30. avgusta 1996. godine u Crnoj Travi i na Vlasinskom jezeru. Glavna tema bila je "Poljoprivredno domaćinstvo - obnova i razvoj sela". U Preko 100 referata i saopštenja iz zemlje i petnaestak iz inostranstva (Velike Britanije, Grčke, Rusije, Makedonije, Bugarske, Rumunije i Poljske), analizirani su globalni i regionalni problemi poljoprivrednih domaćinstava, obnove i razvoja sela, dok je u dvadesetak referata posebno analizirana budućnost seoskih prostora jugoistočne Srbije. Pored osnovne teme učesnici skupa vodili su raspravu i o tri posebne teme, i to u okviru okruglih stolova: Razvoj seoskih područja jugoistočne Srbije; Naše selo na pragu 21. veka (na osnovu priloga koje su pripremili studenti Poljoprivrednog fakulteta iz Beograda, Učiteljskog fakulteta iz Vranja, i Geografskog fakulteta iz Beograda i Novog Sada) i Društveni položaji i orijentacija seoske omladine. Dan pre *Vlasinskih susreta '96* u selu Tegošnica održan je seminar za mlade istraživače sela.

Treći *Vlasinski susreti* održani su od 3. do 6. septembra 1997. godine u Vlasotincu na temu "Mladi i selo". Sa idejom da se učesnici skupa bolje upoznaju sa konketnim prilikama na selu smeštaj je bio organizovan kod domaćina po selima. Prema već utvrdjenom redosledu na skupu se prvo radilo u Plenumu, gde je bilo predstavljeno 10 referata kolega iz inostranstva, da bi se rad nastavio po sledećim radnim grupama: Činioci ekonomskog položaja omladine na selu; (Ne)zaposlenost, profesionalne aspiracije i obrazovanje seoske omladine; Demografska struktura i migracijske tendencije seoske oladine; Mladi i seoska sredina; Stari momci, brak i porodica mladih na selu; Selo i kultura; Selo u Srbiji devedesetsedme (istraživanja studenata). Rezultate istraživanja prezentovalo je 138 načunih radnika iz zemlje i 21 iz inostranstva. Na osnovu izloženih rezultata učesnici skupa su zaključili da je problem mladih na selu globalni problem i razvijeni i zemalja u razvoju, a svoje specifičnosti posebno ispoljava u zemljama u tranziciji.

Četvrti *Vlasinski susreti '98* posvećeni su temi "Inteligencija i selo", pri čemu je sa pravom istaknuto da su to veze koje su, do sada, najmanje izučavane u okvirima socijalnih nauka. Susreti su održani na Vlasinskom jezeru od 2. do 4. septembra 1998. godine. Rad je bio organizovan po sledećim radnim grupama: Teorijsko metodološki okviri i istraživanja odnosa inteligencije i sela; Inteligencija i promene društvene strukture i razvoj sela; Naučno istraživanje, ruralno obrazovanje i selo; Učitelji i selo; Poljoprivredni stručnjaci i selo. Za vreme Susreta održan je i naučni seminar o sociološkim

istraživanjima sela na temu "Ruralno-sociološka istraživanja sela u evropskim zemljama". Na kraju Susreta doneta je odluka o osnivanju Balkanske asocijacije za sociologiju sela i poljoprivrede. Za susrete je pokazano izuzetno veliko interesovanje i svoja gledišta o relaciji inetligencija i selo iznelo je 159 naučnih radnika iz zemlje i 30 autora iz trinaest evropskih zemalja, koji su ukupno prijavili 142 referata. Učesnici skupa posebnu su pažnju posvetili pojmovnim dilemama, teorijsko-metodološkim pitanjima istraživanja inteligencije i sela, problemima obnove i modernizacije sela u uslovima tranzicije, seoskom liku intelogencije i dr.

Peti, jubilarni, *Vlasinski susreti* sa temom "Lokalni seoski razvoj" održani su od 2. do 4. septembra u selu Deajnu, opština Vlasotince. Učesnici, i ovih, Susreta bili su smešteni kod domaćina u selu. Referate za ove Susrete prijavilo je 127 naučnih radnika, od kojih 104 iz naše zemlje i 23 iz inostranstva (Nemačke, Bugarske, Makedonije, Hrvatske). Za vreme Skupa održana je i rasprava na temu "Država i selo" u znak sećanja na delo akademika Radomira D. Lukića. Na susretima se raspravljalo o lokalnom seoskom razvoju u kontekstu teorijskih i empirijskih saznanja u Jugoslaviji, balkanskim i drugim evropskim zemljama. U raspravi o glavnoj temi skupa učesnici su izlagali rezultate teorijskih i empirijskih istraživanja, posebno naglašavajući potrebu konkretnih istraživanja pojedinih lokalni sredina. U okvirima naučno-stručne rasprave učesnici skupa su nastojali da odgovore na teme sugerisane u konceptu istraživanja, ali je rasprava proširena i na nove teme: stari i novi oblici globalizacije i kako lokalna zajednica odgovara na globalne društvene promene; uticaj moćnih elita i njihovih odluka na lokalni seoski razvoj; saradnja društva i lokalne zajednice; seoske društvene grupe i lokalni seoski razvoj; lokalna inicijativa, lokalne akcije i lokalno iskustvo; postojeći lokalni izvori (poljoprivredni, ljudski, infrastrukturni); ko je nosilac lokalnih inicijativa: lokalna samouprava i lokalni seoski razvoj; lokalne seoske zajednice izmedju globalne zavisnosti i lokalnog indentiteta, kontinuitet, oživljavanje i ponovno otkrivanje lokalnih tradicija; kako povezati ograničene postojeće lokalne izvore sa novim tokovima lokalnog razvoja itd. Na osnovu empirijskih istraživanja u konkretnim sredinama predložene su mere čija primena na različitim nivoima može da da nove impulse obnovi i razvoju seoskih lokalnih zajednica.

Marina Todorović